

בית המשפט העליון
المحكمة العليا
THE SUPREME COURT OF ISRAEL

JUSTICE ESTHER HAYUT
PRESIDENT

القاضية استر حيوت
رئيسة المحكمة العليا

השופטת אסתר חיות
נשיאת בית המשפט העליון

הוראת נוהל של נשיאת בית המשפט העליון

מספר הנוהל	הנושא	תפוצה	פורסם ביום	בתוקף מיום
1-18	ממשק העבודה בין שופטים ובין גורמי תביעה וחקירה בבקשות לפני הגשת כתב אישום	כללית	י"ח תמוז התשע"ח 1.7.2018 תוקן ביום י"ח אלול התשע"ח 29.8.2018 תוקן ביום י"ב ניסן התשפ"ב 13.4.2022	כ"ו אלול התשע"ח 6.9.2018

רקע

1. ביום 27.2.2018 ניתנה החלטת כב' נציב תלונות הציבור על שופטים, המשנה לנשיא (בדימוס) אליעזר ריבלין, בבקשת בירור משותפת של החתומה מטה ושל שרת המשפטים (החלטה 118/18). האמור בהחלטה זו של הנציב במישור המערכתי והנסיבות שהביאו לה, הצריכו בחינה יסודית, מעמיקה ודחופה. על רקע זה, החלטתי ביום 4.3.2018 למנות צוות בדיקה בכיר בראשות כב' השופט יוסף אלרון, שופט בית המשפט העליון, עם כב' השופטת רויטל יפה כ"ץ, נשיאת בית המשפט המחוזי בבאר שבע, וכב' השופטת עינת רון, נשיאת בתי משפט השלום במחוז מרכז. הצוות התבקש לבחון במישור המערכתי את מתכונת הממשק הראויה בין גופי התביעה ובין בתי המשפט הדנים בהליכים השונים המוגשים קודם להגשת כתב אישום, לרבות ההיבטים המינהלתיים והדיוניים הנגזרים מכך. זאת נוכח מסקנות הנציב והמלצותיו ולצורך קביעת מתכונת אחידה, ככל הניתן, שתיושם במערכת כולה.

2. צוות הבדיקה הגיש את מסקנותיו ביום 15.4.2018 והמליץ להסדיר בנוהל את מתכונת הממשק הנ"ל. על יסוד עבודת צוות הבדיקה ומסקנותיו החלטתי לפרסם נוהל זה.

כמו כן, ביום 11.1.2022 ניתן בבית המשפט העליון, בהרכב מורחב של תשעה שופטים, פסק הדין בדנ"פ 1062/21 אוריך נ' מדינת ישראל ובדנ"פ 4072/21 שמעון נ' מדינת ישראל (להלן – פסק הדין), העוסק בבקשות לצו חיפוש בחומר מחשב.

מטרה

3. מטרת נוהל זה היא להסדיר את ממשק העבודה של השופטים ושל עובדי המזכירות עם גורמי החקירה והתביעה בהליכים פליליים שטרם הוגש בהם כתב אישום ואת אופן תיעודו של ממשק עבודה זה. זאת, כדי לשמור על תקינות ההליך השיפוטי, על מנת לשמור על השוויון בין בעלי הדין וכדי למנוע פגיעה במראית פני הצדק ובאמון הציבור במערכת בתי המשפט.

4. נוהל זה אינו בא לגרוע מהוראת כל דין, לרבות מהוראות כללי אתיקה לשופטים, התשס"ז-2007, החלטות נציב תלונות הציבור על שופטים והחלטות ועדת האתיקה של השופטים.

הגדרות

5. בהוראות נוהל זה –

“בקשות מעצר” – בקשות למעצר לפני הגשת כתב אישום מכוח חוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה – מעצרים), תשנ"ו-1996 (להלן: חוק המעצרים).

“בקשות למתן צווים” – בקשות למתן צווים והיתרים המוגשות לפני הגשת כתב אישום על פי פקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) [נוסח חדש], התשכ"ט-1969 (להלן – הפקודה) ובכלל זה, בקשות לצו חיפוש בחומר מחשב; חוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה – נתוני תקשורת), תשס"ח-2007; חוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה – חיפוש בגוף ונטילת אמצעי זיהוי), תשנ"ו-1996; לרבות בקשות לעיון מחדש בהחלטות בבקשות ועררים על החלטות.

"בקשה לצו חיפוש בחומר מחשב" – בקשה לביצוע חדירה וחיפוש במחשב, ובכלל זה טלפון נייד חכם, אשר הוגשה בשלב החקירה לפי סעיף 23א לפקודה.

"שעות העבודה הרגילות בבית המשפט" ו-"ימי מנוחה" – במשמעותם לפי תקנה 1 לתקנות סדרי דין (סעד מידי בימי מנוחה ומחוז לשעות העבודה הרגילות בבתי המשפט), תשל"א-1971.

כללי

6. ממשק העבודה בין השופט לגורמי החקירה והתביעה ייעשה באמצעות מזכירות בית המשפט ויתועד בתיק בית המשפט, והכל בהתאם להוראות נוהל זה.

7. הקשר בין השופט ובין גורמי החקירה והתביעה וכל גורם המופיע בפניו בבקשות השונות יתקיים אך ורק במהלך הדיון המתקיים בפניו בבקשה והשופט יימנע מכל קשר ישיר או בלתי פורמאלי אחר עמם.

8. אין בהוראות נוהל זה כדי לגרוע מסמכויות נשיא בית המשפט או מי מטעמו לעמוד בקשרי עבודה שוטפים עם גורמי החקירה והתביעה בנושאים כללים הנוגעים לממשק העבודה בין הרשויות.

פתיחת בקשות

9. (א) בקשות מעצר ובקשות למתן צווים (להלן ביחד: בקשות) יוגשו בשעות העבודה הרגילות למזכירות בית המשפט. לא תתאפשר הגשת בקשות במישרין לשופט או למי מאנשי לשכתו, בלשכתו או באולמו.

(ב) בימי מנוחה ולאחר שעות העבודה הרגילות תוגשנה בקשות דחופות בהתאם להוראות תקנות סדרי דין (סעד מידי בימי מנוחה ומחוז לשעות העבודה הרגילות בבית המשפט), התשל"א-1971.

(ג) כל הגשת בקשה תתועד במקביל להגשתה במערכת "נט המשפט". ככל שלא ניתן לרשום תיעוד כאמור בזמן הגשת הבקשה בשל מניעה טכנית או בנסיבות האמורות בסעיף קטן (ב), תיפתח הבקשה במערכת "נט המשפט" בדיעבד במועד המוקדם

האפשרי ובכל מקרה לא יאוחר מחלוף יום עבודה אחד והמזכירות תסרוק לתיק את כל המסמכים שצורפו לבקשה, למעט חומר חסוי או מסווג אשר יסומן על ידי השופט ויוחזר למגיש הבקשה. שופט רשאי להורות מטעמים שיירשמו כי מסמכים מסוימים לא ייסרקו למערכת 'נט המשפט'.

10. בבקשות מעצר תוודא המזכירות כי צוינו כל הפרטים המנויים בסעיף 15(א)(1) לחוק המעצרים, ובכלל זה תוודא המזכירות כי צוינו כל הפרטים על מעצרים קודמים ועל בקשות מעצר קודמות הנוגעים לאותו עניין והמתייחסים לחשוד, והחלטות בית המשפט בהן, כאמור בסעיף 15(א)(1)(ד) לחוק המעצרים.

11. בבקשות מעצר תוודא המזכירות כי צורפו כל הפריטים המנויים בסעיף 15(א)(2) לחוק האמור, וזאת למעט במקרים שבהם מדובר בבקשה דחופה כאמור בסעיף 15(ב) לחוק המעצרים המאפשר מטעמים מיוחדים שלא לצרף מסמכים כאמור לתקופת מעצר שלא תעלה על 24 שעות.

12. ככל שבקשת המעצר הוגשה שלא בהתאם להוראת כל דין, כמפורט בנוהל זה, לרבות באופן חסר או חלקי, תפנה המזכירות את תשומת לבו של מגיש הבקשה לכך. ככל שהפגם לא יתוקן על ידי מגיש הבקשה, תסמן המזכירות את הבקשה לרישום כ"בקשה חסרה" ותפנה את תשומת לבו של השופט לכך.

קביעת המותב

13. בכל בית משפט שבו נדונות בקשות מעצר או בקשות למתן צווים ייקבעו נשיא בית המשפט או סגניו את המותב שידון בהן, בהתאם לסעיפים 38(א) ו-48(א) לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984 (להלן: חוק בתי המשפט). בקביעת המותב יהיה רשאי הנשיא או סגנו לקחת בחשבון, בין היתר, את מורכבות התיק ולשקול את המשך הטיפול בו על ידי אותו שופט שהחל לטפל בו.

העברת חומר החקירה לשופט לפני הדיון

14. חומר החקירה יוצג לשופט במהלך הדיון באולם בית המשפט, בין בדיון המתקיים במעמד כל הצדדים או חלקם ובין בדיון המתקיים במעמד צד אחד. ככל שהדבר נדרש, יפסיק השופט את הדיון ויעיין בחומר החקירה בלשכתו ללא נוכחות מי מהצדדים.

15. בתיקי חקירה רחבי היקף, ועל פי בקשה מנומקת שתוגש לבית המשפט בעניין זה, רשאי בית המשפט להתיר לנציג היחידה החוקרת להגיש את חומר החקירה מראש באמצעות מזכירות בית המשפט. השופט או אנשי לשכתו לא יקיימו כל קשר ישיר מול נציג היחידה החוקרת לעניין קבלת חומר החקירה, כאמור.

שופט שהוגש לו חומר חקירה, כאמור, ולאחר עיון בו נדרשים לו הסברים והבהרות לגבי הצווים המבוקשים על פיו, יקבלם במסגרת דיון שינוהל כמפורט בסעיף 16(א) לנוהל זה. השופט יסמן כל חומר חקירה שיוגש, כאמור, ויציין את דבר קבלתו בפתח הדיון שיתקיים לאחר מכן במעמד הצדדים.

ניהול הדיון

16. (א) דיון בבקשות מעצר ובבקשות למתן צווים ייעשה באולם בית המשפט, גם כאשר הדיון מתקיים במעמד צד אחד.

(ב) דיון בבקשה שהוגשה בימי מנוחה או לאחר שעות העבודה הרגילות בבית המשפט ייעשה ככל הניתן באולם בית המשפט ואולם במקרים חריגים בלבד, מטעמים שיירשמו, ניתן יהיה לדון בבקשה מחוץ לכותלי בית המשפט, והוא הדין במקרים חריגים אחרים המצדיקים זאת שבהם מתקיים הדיון במהלך שעות העבודה הרגילות.

17. במקרים חריגים ויוצאי דופן שבהם מתקיים צורך מיוחד רשאים נשיא בית המשפט או אחד מסגניו לאשר קיום דיון במעמד צד אחד בלשכת השופט. הוחלט לאפשר לקיים דיון בלשכת השופט – ינוהל פרוטוקול בדיון שיתקיים, כאמור, ויצוין בו כי הדיון התקיים בלשכת השופט.

18. במהלך הדיון יקפיד השופט על שקיפות ונראות כלפי כל הצדדים.

תיעוד הדיון

19. בכל דיון בבקשה, לרבות בבקשה שהוגשה במעמד צד אחד, ולרבות בדיונים שהתקיימו בלשכת השופט או מחוץ לאולם בית המשפט, יתועד הדיון בפרוטוקול, וזאת בהתאם להוראות כל דין לרבות סעיף 134 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982, סעיף 68 לחוק בתי המשפט וסעיף 15(ז) לחוק המעצרים. כמו כן, יתועדו כל המסמכים שהוגשו במהלך הדיון.

20. בבקשות מעצר, פרוטוקול הדיון וכל המסמכים שהוגשו במהלך הדיון שאינם חסויים בהתאם להוראות הדין יתועדו וייסרקו בזמן אמת במערכת "נט המשפט".

בבקשות למתן צווים, פרוטוקול הדיון וכל המסמכים שהוגשו במהלך הדיון שאינם חסויים בהתאם להוראות הדין ייסרקו בהקדם וככל הניתן עוד באותו יום במערכת "נט המשפט".

21. פרוטוקול של דיון בבקשה שהוגשה במעמד צד אחד יוגדר במערכת "נט המשפט" כחסוי והגישה אליו תתאפשר רק לשופט וצוותו ולבעל הדין שהגיש את הבקשה.

החלטה בבקשה

22. החלטה בבקשת מעצר, לרבות החלטה על דחיית הבקשה, תינתן במערכת "נט המשפט" בהחלטה עצמאית, וזאת למעט במקרים חריגים ובאישורו של נשיא בית המשפט או סגן נשיא שהוסמך לכך על ידו.

החלטה בבקשה למתן צו, לרבות החלטה על דחיית הבקשה, תתועד במערכת "נט המשפט", בין בהחלטה עצמאית ובין בהחלטה על גבי טופס הבקשה אשר ייסרק למערכת בהקדם וככל הניתן עוד באותו יום, וזאת למעט במקרים חריגים ובאישורו של נשיא בית המשפט או סגן נשיא שהוסמך לכך על ידו.

23. ההחלטה תפרט את הנימוקים למתן הצו או החלטת המעצר, ויצוינו בה הפרטים המפורטים בסעיף 18(א) לחוק המעצרים, בהתאם לתקנה 15 לתקנות סדר הדין הפלילי, התשל"ד-1974.

בקשות לצו חיפוש בחומר מחשב

24. שופט המקבל לעיונו בקשה לצו חיפוש בחומר מחשב, יבחן אם הבקשה כוללת, לכל הפחות, את פרטי המידע הבאים:

- א. התקיימותה של אחת מעילות החיפוש המנויות בסעיף 23 לפקודה;
- ב. מטרות החיפוש, קרי, המידע שאותו סבורים החוקרים כי ימצאו במכשיר, והטעמים שעומדים בבסיס סברה זו;
- ג. העבירות הנחקרות;

ד. פרטים הנוגעים למחשב או לטלפון החכם שבו מתבקש החיפוש (כגון, סוג המכשיר והשימוש שנעשה בו, הדרך שבה הגיע לידי המשטרה ככל שהמכשיר נתפס, ועוד);

ה. פרטים בנוגע לבעלי המחשב או המחזיק בו ומעמדו ביחס לחקירה (האם מדובר בחשוד, בעד, במתלונן וכיוצא בזאת), ומקום שבו הדבר רלוונטי: ציון העובדה שהבקשה עוסקת בחיפוש אצל גורמים הנהנים מחיסיון;

ו. פרטים בדבר בקשות חיפוש קודמות וההחלטות שניתנו בהן, ואשר בינן ובין הבקשה הנוכחית יש קשר ענייני;

ז. הצהרה אם לבקשת החיפוש קדם חיפוש בלתי-חוקי שבוצע באותו מכשיר שבו מתבקש החיפוש, או אם נפל פגם משמעותי אחר בהתנהלות הרשות החוקרת בכל הנוגע לחיפוש המבוקש;

ח. היקף החומר שמבוקש לחפש בו, תוך תחימת החיפוש ככל הניתן (למשל, לפי סוגי קבצים, טווח תאריכים, מילות חיפוש והתקשרויות עם גורמים ספציפיים), והסבר בדבר הבחירה לתחום כך את החיפוש המבוקש.

25. אין מדובר ברשימת פרטים סגורה והיא אינה מייצגת את הצורך לבחון האם לצד פרטים אלה הרשות החוקרת הביאה לידיעת השופט הדן בבקשת החיפוש מידע נוסף שיש לו רלוונטיות לחיפוש שנתבקש ואשר עשוי להשפיע על ההחלטה בבקשה, ובכלל זה נתונים רלוונטיים ביחס לתמונת החקירה "המתגלגלת" ולהתפתחויות רלוונטיות בה, וכן ביחס להתנהלותה של הרשות החוקרת עצמה.

26. ככל שבקשת החיפוש שהוגשה לבית המשפט אינה עומדת באמות המידה המפורטות לעיל, על בית המשפט לשקול את מחיקתה מבלי לדון בה לגופה, על מנת לאפשר לרשות החוקרת להגישה מחדש בגרסה מתוקנת.

27. יש לתעד בפרוטוקול את מהלך הדיון בבקשת החיפוש, אותו יש לשמור עם עותקים מהמסמכים שהוגשו במהלך הדיון, בהתאם לסעיפים 19 ו-20 לעיל. מסמכים חסויים יסומנו וסימונם יתועד בפרוטוקול הדיון.

28. ההחלטה בבקשה לצו חיפוש בחומר מחשב תבחן את אמות המידה הנדרשות לצורך מתן צו חיפוש בחומר מחשב (פסקאות 71-75 לפסק הדין) ותכלול, בין היתר,

את המגבלות שהוטלו על העיון בחומר המחשב בעת החיפוש, כמו גם את זהות מבצע הצו (פסקאות 75-76 לפסק הדין וסעיף 23 לנוהל זה).

הוראות עבודה ותחילה

29. מנהל בתי המשפט יקבע הוראות עבודה למזכירות בתי המשפט וכן רשאי הוא לקבוע נוסח אחיד של טפסי בקשות מעצר וטפסי בקשות למתן צווים לצורך יישום הוראת נוהל זו.

30. נוהל זה יפורסם באתר האינטרנט של הרשות השופטת ויבוא חלף נהלים קודמים בסוגיות המוסדרות בהוראות נוהל אלו.

31. מועד תחילתו של נוהל זה ביום כ"ו באלול התשע"ח (6 בספטמבר 2018).

היום, י"ח תמוז התשע"ח (1 ביולי 2018).

תוקן ביום י"ח אלול התשע"ח (29 באוגוסט 2018).

תוקן ביום י"ב ניסן התשפ"ב (13 באפריל 2022).

אסתר חיות
נשיאת בית המשפט העליון

007216